

๒๕๕ ๐๐

รายงานการวิจัย

เรื่อง

๒๕๖ ๒๐

๕๑ "ฤทธิ์ของลูกไต่ใบและหญ้าไต่ใบต่อพิษของพาราเซทามอลในตับหนูขาว" =

๕๒ "Effects of *Phyllanthus niruri* Linn. and *Phyllanthus urinaria* Linn. on paracetamol hepatotoxicity in rats"

๕๐๐... [11๐-๑๑๕]

โดย

๕๐๐ ๐๖

1. นางสาววันดี อุดมอักษร	ภาควิชาเภสัชวิทยา	คณะวิทยาศาสตร์
2. นางสถาพร พฤทธิพรลาาย(สุวรรณรักษ์)	ภาควิชาเภสัชวิทยา	คณะวิทยาศาสตร์
3. นางมาลินี วงศ์นาวา	ภาควิชาเภสัชวิทยา	คณะวิทยาศาสตร์
4. นายอนุพงศ์ นิตีเรื่องจรัส	ภาควิชาพยาธิวิทยา	คณะแพทยศาสตร์
5. นางนุชรรัตน์ วรณพงศ์	หน่วยเคมีคลินิก	คณะแพทยศาสตร์
6. นางนิรชา ยันเยี่ยม	ภาควิชาเภสัชวิทยา	คณะวิทยาศาสตร์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ประเภทนักวิจัยใหม่ ประจำปี 2537

๕๕๐

Order Key 18๕๑๗
BIB Key 1๕๖1๒๐

เลขหมู่ QK495.E9 ๖๖4 2537
เลขทะเบียน ๒. 1
- 1, ๒๕.๒. 2542

ฤทธิ์ของลูกใต้ใบและหญ้าใต้ใบต่อพิษของพาราเซตามอลในตับหนูขาว

วันดี อุดมอักษร¹ มาลินี วงศ์นาวา² สถาพร พุฒิพรหลาย¹ อนุพงศ์ นิติเรืองจรัส³
นุชรัตน์ วรรณพงศ์⁴ และนิรชา ยันเยี่ยม⁵

บทคัดย่อ

ได้ศึกษาฤทธิ์ของลูกใต้ใบและหญ้าใต้ใบ ในการป้องกันการเกิดพิษของพาราเซตามอลต่อตับ โดยการวัดซีรั่มทรานอะมีเนส(SGOT และ SGPT) ซีรั่มบิลิรูบิน และการเปลี่ยนแปลงทางเนื้อเยื่อวิทยาของตับ พบว่า การให้น้ำต้มลูกใต้ใบและหญ้าใต้ใบในขนาด 800 มก./กก. ถึง 1.5 ก./กก. ทางปาก ครั้งเดียวก่อนให้พาราเซตามอล สามารถลดความเป็นพิษต่อตับจากพาราเซตามอลได้ แต่เมื่อให้หลังพาราเซตามอล หรือให้ยาในรูปผงยาแขวนตะกอนก่อนให้พาราเซตามอล ไม่สามารถลดความเป็นพิษต่อตับของพาราเซตามอลได้ ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า น้ำต้มลูกใต้ใบและหญ้าใต้ใบมีฤทธิ์ในการป้องกันการเกิดพิษต่อตับที่เกิดจากพาราเซตามอล เมื่อให้ในขนาด ระยะเวลา และรูปแบบที่เหมาะสม

คำสำคัญ: *Phyllanthus niruri*, *Phyllanthus urinaria*, paracetamol
hepatotoxicity, hepatoprotective

¹ วท.ม.(เภสัชวิทยา) ² วท.ม.(เภสัชวิทยา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ⁵ วท.บ.

ภาควิชาเภสัชวิทยา คณะวิทยาศาสตร์ โทร./โทรสาร 074-446678

³ พบ. ว.ว.(พยาธิกายวิภาควิทยา) ⁴ วท.ม.(ชีวเคมี) ภาควิชาพยาธิวิทยา คณะแพทยศาสตร์
โทร.074-212070 ต่อ1591, 1563

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา 90110

Effects of *Phyllanthus niruri* Linn. and *Phyllanthus urinaria* Linn. on paracetamol hepatotoxicity in rats

Wandee Udomuksorn¹, Malinee Wongnawa², Sathaporn Pru-tipunlai¹
Anupong Nitiruangjaruj³, Nutcharat Wanapong⁴ and Niracha Yunyium⁵

Abstract

The effect of *Phyllanthus niruri* L. and *Phyllanthus urinaria* L. on paracetamol-induced acute liver damage in rat was evaluated. Hepatoprotective activity was monitored by estimating the serum transaminases (SGOT and SGPT), bilirubin and histopathological changes in the livers. Single dose pre-treatment of aqueous extract of *P.niruri* and *P.urinaria* (800 mg/kg-1.5 g/kg, p.o.) reduced liver the toxicity induced by paracetamol. While post-treatment of aqueous extract or pre-treatment with dried powder suspension have no effect. It is suggested that *P.niruri* and *P.urinaria* may have hepatoprotective effect.

Keywords: *Phyllanthus niruri*, *Phyllanthus urinaria*, Paracetamol hepatotoxicity, Hepatoprotective

¹M.Sc.(Pharmacology) ² M.Sc.(Pharmacology), Assist. Prof. ⁵ B.Sc.

Department of Pharmacology, Faculty of Science, Tel./Fax:074-446678

³ M.D., Dip. Thai Board of Anatomical pathology, Anatomical pathology unit, Department of Pathology Faculty of Medicine, Tel.074-212070 ext.1591

⁴ M.Sc. (Biochemistry) Chemical clinic unit, Department of Pathology Faculty of Medicine, Tel.074-212070 ext.1591,1563
Prince of Songkla University, Songkhla 90110 Thailand